

Guia docent 300246 - MET - Meteorologia

Última modificació: 06/07/2022

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria de Telecomunicació i Aeroespacial de Castelldefels

Unitat que imparteix: 748 - FIS - Departament de Física.

Titulació: GRAU EN ENGINYERIA DE SISTEMES AEROESPACIALS (Pla 2015). (Assignatura obligatòria).

Curs: 2022

Crèdits ECTS: 3.0

Idiomes: Anglès

PROFESSORAT

Professorat responsable: Definit a la infoweb de l'assignatura.

Altres: Definit a la infoweb de l'assignatura.

CAPACITATS PRÈVIES

- Operativitat amb els conceptes i les lleis de la mecànica, la termodinàmica i conceptes bàsics de la mecànica de fluids continguts en les quatre assignatures de física dels quadrimestres 1A, 1B, 2A i 2B.
- Operativitat en el càlcul diferencial i integral de camps vectorials (integrals dobles i triples, gradient, divergència i rotacional) i comprensió dels teoremes vectorials, continguts de l'assignatura Ampliació de Matemàtiques de l'1B.
- Operativitat en equacions diferencials ordinàries, contingut de l'assignatura Àlgebra i geometria de l'1A, i nocions sobre equacions en derivades parcials lineals i sobre aproximació numèrica de derivades, continguts de l'assignatura Ampliació de Matemàtiques 2 del 2B.

REQUISITS

Mecànica de Fluids

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

1. CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
2. CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
3. CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)

Transversals:

- 05 TEQ N1. TREBALL EN EQUIP - Nivell 1: Participar en el treball en equip i col·laborar-hi, un cop identificats els objectius i les responsabilitats col·lectives i individuals, i decidir conjuntament l'estratègia que s'ha de seguir.
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.
- 04 COE N1. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA - Nivell 1: Planificar la comunicació oral, respondre de manera adequada les qüestions formulades i redactar textos de nivell bàsic amb correcció ortogràfica i gramatical.
- 02 SCS N3. SOSTENIBILITAT I COMPROMÍS SOCIAL - Nivell 3: Tenir en compte les dimensions social, econòmica i ambiental en aplicar solucions i dur a terme projectes coherents amb el desenvolupament humà i la sostenibilitat.

Bàsiques:

CB3. CB3 - Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio)

para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética

METODOLOGIES DOCENTS

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

Al final del curs, els estudiants ha de ser capaços de

- Identificar les diferents capes de l'atmosfera i les principals característiques i dinàmica de les mateixes, la composició atmosfèrica i els fenòmens atmosfèrics a la troposfera.
- Definir les variables físiques fonamentals: pressió, temperatura, humitat, densitat que regeixen la dinàmica atmosfèrica.
- Comprendre l'origen dels moviments horitzontals de l'aire: advecció, vent geostròfic, vent de gradient, vents tèrmics i com afecten la navegació.
- Entendre com s'originen els moviments verticals de l'aire: convecció, turbulència i com afecten la navegació.
- Comprendre la importància del vapor d'aigua a l'atmosfera, el seu mesurament, els canvis de fase i la formació de boira i núvols, i la seva influència en la navegació i les operacions de superfície.
- Comprendre la física dels núvols, i ser capaç d'identificar els 10 gèneres bàsics i els fenòmens meteorològics associats. Aprendre a pronosticar el temps a partir de la seva observació. Conèixer com s'originen les tempestes i les precipitacions.
- Conèixer i comprendre els factors i perills que afecten la navegació, les eines de prevenció i minimització de riscos de la mateixa: CAT, icing, visibilitat, turbulència.
- Conèixer els fonaments de la meteorologia sinòptica.
- Ser capaç d'entendre i explicar els informes meteorològics.
- Comprendre els aspectes meteorològics de la planificació del vol.
- Llegir i interpretar documents tècnics escrits en anglès relacionats amb la mecànica de fluids i aprendre a expressar-se en anglès escrit i parlat en el context del projecte de l'assignatura.

HORES TOTALS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Típus	Hores	Percentatge
Hores grup gran	25,0	33.33
Hores activitats dirigides	8,0	10.67
Hores aprenentatge autònom	42,0	56.00

Dedicació total: 75 h

CONTINGUTS

Introducció: característiques de l'atmosfera i balanç energètic

Descripció:

- Presentació i conceptes previs. Escales meteorològiques. Importància de la meteorologia i la climatologia en l'aviació. Dones que van contribuir a l'avanç del camp
- Definició, estructura i composició de l'atmosfera.
- Principals variables utilitzades per estudiar l'atmosfera: temperatura, pressió, densitat, velocitat i direcció del vent. Unitats de mesura.
- Atmosfera Estàndard Internacional. L'aproximació hidrostàtica.
- Equilibri tèrmic de l'atmosfera. Radiació solar. Constant solar. L'efecte hivernacle a la Terra.

Activitats vinculades:

- AV1: control 1
- AV2 i AV3: exàmen de mig quadrimestre i final.
- AV5: resolució de problemes i preguntes curtes

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 7h

- Grup gran/Teoria: 2h
- Activitats dirigides: 1h
- Aprenentatge autònom: 4h

Dinàmica atmosfèrica

Descripció:

- Estabilitat de l'atmosfera. Moviments verticals.
- Turbulències i vents a l'atmosfera. Diferents tipus de vent en funció de la seva escala horitzontal: sistemes de micro i mesoescala.
- Ajustos d'altímetre en un avió o aeroport. Problemes i relació amb la pressió atmosfèrica i la temperatura.
- Principals característiques isobàriques: ciclons, anticicló, carena, tàlveg
- Cisalladura del vent. CAT

Activitats vinculades:

- AV1: control 1
AV2 i AV3: exàmens de mig quadrimestre i final.
AV5: resolució de problemes i preguntes curtes

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 23h

- Grup gran/Teoria: 8h
Activitats dirigides: 2h
Aprentatge autònom: 13h

Aigua a l'atmosfera: humitat, núvols, i precipitació

Descripció:

- Vapor d' aigua a l' atmosfera: pressió, condensació. Definicions d' humitat.
- Estabilitat de l' aire saturat. Formació de núvols.
- Precipitació. Tipus de precipitació. Influència en l' estructura i el rendiment de l' aeronau. Engelament.
- Classificació de núvols: descripció, claus d' observació i influència en les condicions de vol. Base i sostre de núvols. Principals fenòmens meteorològics associats als núvols. Esteles de condensació.
- Tempestes elèctriques.

Activitats vinculades:

- AV2 i AV3: exàmen de mig quadrimestre i final.
AV4: control 2.
AV5: resolució de problemes i preguntes curtes

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 17h

- Grup gran/Teoria: 4h
Activitats dirigides: 2h
Aprentatge autònom: 11h

Circulació general i meteorologia sinòptica

Descripció:

- La circulació atmosfèrica global. Distribució de la pressió atmosfèrica baixa i alta a la Terra. Ciclons i anticiclons. Principals característiques de circulació atmosfèrica: cèl·lules, cinturons, corrent en raig, ones de Rossby.
- Vent geotròfic, vent de gradient.
- Masses d'aire: origen i efecte sobre el clima.
- Fronts: tipus, precipitacions associades i condicions de vol.

Activitats vinculades:

- AV3: examen final.
- AV4: control 2.
- AV5: resolució de problemes i preguntes curtes

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 12h

- Grup gran/Teoria: 4h
- Activitats dirigides: 2h
- Aprenentatge autònom: 6h

Perills meteorològics per a l'aviació

Descripció:

- Visibilitat. Causes de la foscor atmosfèrica
- Diferenciar entre els diferents tipus de visibilitat: visibilitat horitzontal, visibilitat inclinada, visibilitat predominant, RVR
- Engelament: Definició, formació i tipus d'engelament.
- Turbulències a nivells baixos. Definició. Ones orogràfiques, rotors, cisalladura del vent.
- CAT
- Tempestes elèctriques i clima sever.
- Relació dels perills meteorològics en les fases de vol.
- Canvi climàtic i aviació: influència i impactes del canvi climàtic en l'aviació.

Activitats vinculades:

AV3: examen final.

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LLENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 6h

Grup gran/Teoria: 2h

Aprenentatge autònom: 4h

Informació meteorològica per a l'aviació

Descripció:

- Missatges i informes locals: METAR, SPECI, TAF, SIGMET.
- Mapes meteorològics significatius.
- Plans de vol.

Activitats vinculades:

- AV3: examen final.
- AV4: control 2.
- AV5: resolució de problemes i preguntes curtes.

Competències relacionades:

- . CE 18 AERO. Conocimiento adecuado y aplicado a la Ingeniería de: Los fundamentos de la mecánica de fluidos; los principios básicos del control y la automatización del vuelo; las principales características y propiedades físicas y mecánicas de los materiales. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 23 AEROP. Conocimiento aplicado de: edificación; electricidad; electrotecnia; electrónica; mecánica del vuelo; hidráulica; instalaciones aeroportuarias; ciencia y tecnología de los materiales; teoría de estructuras; mantenimiento y explotación de aeropuertos; transporte aéreo, cartografía, topografía, geotecnia y meteorología. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- . CE 25 AERON. Conocimiento aplicado de: Transmisores y receptores; Líneas de transmisión y sistemas radiantes de señales para la navegación aérea; Sistemas de navegación; Instalaciones eléctricas en el sector tierra y sector aire; Mecánica del Vuelo; Cartografía; Cosmografía; Meteorología; Distribución, gestión y economía del transporte aéreo. (CIN/308/2009, BOE 18.2.2009)
- 07 AAT N1. APRENTATGE AUTÒNOM - Nivell 1: Dur a terme les tasques encomanades en el temps previst, tot treballant amb les fonts d'informació indicades, d'acord amb les pautes marcades pel professorat.
- 03 TLG. TERCERA LENGUA: Conèixer una tercera llengua, que serà preferentment l'anglès, amb un nivell adequat de forma oral i per escrit i amb consonància amb les necessitats que tindran les titulades i els titulats en cada ensenyament.

Dedicació: 10h

Grup gran/Teoria: 5h

Activitats dirigides: 1h

Aprenentatge autònom: 4h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

Definit a la infoweb de l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Stull, Roland B.; Ahrens, C. Donald. Meteorology for scientists and engineers. 2nd ed. Pacific Grove (Calif.): Brooks/Cole, 2000. ISBN 0534372147.
- Ahrens, C. Donald. Meteorology today : an introduction to weather, climate, and the environment. 8th ed. Pacific Grove, CA: Thomson/Brooks/Cole, 2007. ISBN 9780495011620.
- Federal Aviation Administration. Aviation Weather: FAA Advisory Circular (AC) 00-6B (FAA Handbooks series) [en línia]. [Consulta: 30/05/2017]. Disponible a: https://www.faa.gov/documentLibrary/media/Advisory_Circular/AC_00-6B.pdf.
- Lester, Peter F. Aviation weather. Englewood, Colo: Jeppesen Sanderson, 2013. ISBN 9780884875949.

Complementària:

- Vilà-Guerau de Arellano, Jordi. Atmospheric boundary layer : integrating air chemistry and land interactions. New York: Cambridge University Press, 2015. ISBN 9781107090941.
- Ackerman, Steven A.; Knox, John. Meteorology : understanding the atmosphere. 2nd ed. Pacific Grove, CA: Thomson Learning, 2007. ISBN 0495108928.
- Collins, Richard L. Flying the weather map. 2nd ed. Newcastle: Aviation Supplies & Academics, 1999. ISBN 1560273194.